

Zəfər Komandanı

Tarixboyu gələcək hədəfləri özündə ehtiva edən, mü-tərəqqi ideyalar ətrafında sıx birləşməyi bacaran xalq-lar qarşıya qoyduqları məqsədlərə doğru daha inamla irəliləyib və uğurlu nəticələr əldə ediblər.

Fəqət bu da inkaredilməz reallıqdır ki, hansısa ideyanın mütərəqqi mahiyyəti özlüyündə hələ onun uğuruna təminat vermir: perspektiv hədəflərlə bağlı ideyalar o vaxt həyati və cəlbedici təsir bağışlayır ki, onun reallaşdırılması mexanizm-ləri barədə aydın təsəvvürlər mövcud olsun. Bu cür yetkin ba-xışın olması xalqın mandatı əsasında ölkəyə rəhbərlik missi-yasını üzərinə götürmüş liderlərin idarəçilik keyfiyyətlərindən və gələcəklə bağlı optimal qərarlar qəbul etmək məharətindən asılıdır.

Əvvəlki 1-ci səh.

Xalqa layiqliq xidmət məramı

2003-cü ilin 31 oktyabrında səlahiyyətli icrasına başlayan dövlət başçısı cənab İlham Əliyev ötən 17 ildə Heydər Əliyev siyasi kursunu uğurla davam etdirməklə yanaşı, Ulu Öndərin xaos və anarxiyadan qurtardıqı respublikamızın "Güclü dövlət - müstəqil siyasət" konsepsi-əsasında inkişafını təmin edib. Ötən illərdəki fəaliyyəti dövlət başçısının verdiyi bütün vədlərin əməli fəaliyyətə və pragmatizmə söykəndiyini, respublikanın gerçək potensialı ilə uzlaşdıqını tamamilə təsdiqləyib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin əzmkarlıqla davam etdirdiyi çoxşaxəli islahatlar kursu ictimai həyatın bütün sahələrində böyük uğurlara zəmin yaradıb, hər bir vətəndaşın həyatında nəzərəcarpacaq irəliləyişlərə səbəb olub.

Əgər 1993-2003-cü illərdə dövlət müstəqilliyinin daxili və xarici təhdidlərdən qorunub saxlanılması, iqtisadiyyatın dirçəldilməsi, ölkəmizin beynəlxalq arenada tanınması praktiki məqsədlər idisə, son 17 ildə obyektiv həyat reallıqları yeni hədəflər müəyyənləşdirib. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Azərbaycanın bugünkü reallıqları bir daha müstəqilliyimizin üstünlüklərini göstərir. Tarixdə Azərbaycan heç vaxt bu qədər güclü olmamışdır. Bunun başlıca səbəbi müstəqil olmağımızdır. Müstəqillik ən böyük sərvətdir. Hər bir vətəndaş müstəqilliyi qormalıdır, öz işi ilə müstəqilliyimizə töhfə verməlidir. Elə etməliyə ki, bundan sonra Azərbaycan daim inkişaf yolu ilə getsin".

"Biz xalqın xidmətçisiyik", - deyən Azərbaycan Prezidenti ötən 17 ildə cəmiyyətin bütün gözləntilərini gerçəkləşdirməyə çalışmaq, hər bir fərdin marağına cavab verən çəvik və qətiyyətli qərarlar qəbul edib. Azərbaycanın siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni-humanitar sahələrdə əldə etdiyi yüksək nəticələrin möhkəm təməli üzərində formalaşmış ictimai-siyasi sabitlik amili ilə sərtləndiyini, həmrəyliyə və vətəndaş sülhünə əsaslandığını xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Bu gün respublikamızda mövcud olan daxili sabitlik, əmin-amanlıq, milli bərsəyikli müxtəlif demokratik inkişafın, qanunçuluğun və hüquq qaydalarına, ədalət meyarlarına ciddi şəkildə riayət olunmasının, habelə sürətli iqtisadi tərəqqinin başlıca təminatlarından biridir.

Müasir dövrdə hər bir dövlətin gücü və qüdrəti "insan meyanı", yeni həyat keyfiyyətinin, şəxsiyyətin dövlət tərəfindən təmin olunan vəziyyətinin ödə cəhətləsi ilə ölçülür. Şəxsiyyət azadlığı, insanların maddi rifah səviyyəsi, hər bir fərdin özünü cəmiyyətdə təsdiqləmə imkanı - "insan meyanının" bu və digər elementləri onu dövlətin inkişafının qiymətləndirilməsinin əsas meyarlarına çevirir. Bu mənada əminliklə demək olar ki, tarixin heç bir mərhələsində Azərbaycan cəmiyyəti son illərdəki kimi sürətli dəyişikliklərə uğramayacaq, insan amili belə aktual, öncül məsələ kimi gündəmə çıxmayacaq.

Dünya təcrübəsi göstərir ki, təbii sərvətlərin zənginliyi bəzi hallarda dövlətlərə və xalqlara rifah, səadət və inkişaf deyil, əksinə, böyük faciələr, ağlaşıqmaz problemlər gətirir. Neftdən səmərəsiz istifadə nəticəsində bir çox ölkəni acınacaqlı vəziyyətə salmış "Holland sindromu" kimi arzuolunmaz presedent mövcuddur. Azərbaycan isə təbii sərvətlərindən maksimum səmərəli və məqsədyönlü şəkildə istifadə etməklə, ilk növbədə, çoxşaxəli iqtisadi inkişafa nail olub, eləcə də əhəlinin sosial rifah halının yüksəldilməsi istiqamətində uğurlu nəticələr qazanıb. "Neft bizim üçün məqsəd deyil, iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün vasitədir", - deyən dövlət başçısı İlham Əliyevin yeritdiyi məqsədyönlü strategiya nəticəsində 2021-ci ilin dövlət büdcəsində qeyri-neft sektoru 54 faizə yüksələcək. Pandemiya şəraitində qeyri-neft sektorundakı artım hökumətin fəaliyyətinin yüksək səmərəlilik əmsalı kimi xüsusi vurğulanmalıdır.

Pandemiyaya qarşı çəvik strategiya

Dünyanın koronavirus pandemiyasından (COVID-19) ciddi ziyan çəkdiyi, hətta inkişaf etmiş ölkələrin belə bu qlobal beladan sarsıldıqı bir zamanda Azərbaycanın pandemiyaya qarşı mübarizədə mütərəqqi model ortaya qoyması bir daha təsdiqləyir ki, ölkəyə rəhbərlik edən liderin fədakar qərarları bəzən bütöv bir xalqı faciədən hifz edir.

Son 9 ayda mühüm dövlət proqramlarının işlənilib hazırlanması və qəbulu sosial təcrübələri nəticəsində iş yerlərinin müvəqqəti itirimi vətəndaşlara və sahibkarlığa subyektlərə ciddi dəstək olub. Prezident cənab İlham Əliyevin 19 mart 2020-ci il tarixli Sərəncamı əsasında pandemiyanın iqtisadiyyata, məşğulluq məsələlərinə və sahibkarlığa subyektlərinə mənfəi təsirlərini azaldılması məqsədi ilə dəyərli 2,5 milyard manata cətan sosial-iqtisadi dəstək paketinin qəbulu cəmiyyətdə ciddi dəstək və razılıqla qarşılanıb. Pandemiya dövründə mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektləri üçün ciddi güzəştərin nəzərdə tutulması iş adamlarına dəyər zərərin kompensasiyası edilmiş baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Pandemiyadan ən çox zərər çəkən sahələrdə işləyən 300 mindən çox insanın əməkdaşlarının əhəmiyyətli hissəsinin dövlət tərəfindən dəstəklənməsi, 300 minə yaxın mikro sahibkarın, ümumilikdə, 600 minə yaxın insanın dövlətdən maddi yardım alməsi ölkə rəhbərinin daimi xalqın yanında olduğunun əyani təsdiqləyir.

Pandemiya dövründə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial dəstək aksiyası da az təminatlı vətəndaşların problemlərini həlli baxımından əhəmiyyəti olub. "Biz

Zəfər Komandanı

birlikdə güclüyük" şüarı ilə həyata keçirilən aksiyaya qarşivəsində respublika üzrə 100 minədək az təminatlı ailəyə ərzaq yardımlarının paylanılması təmin edilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın çağırışlarına qoşulan Azərbaycan Hərbi Qüvvələri İttifaqları Konfederasiyası pandemiya ilə bağlı həyata keçirdiyi sosial tədbirlərdə yaxından iştirak edir. Belə ki, sosial dəstək tədbirləri çərçivəsində Azərbaycan hərbi qüvvələri iştirakçıları qısa müddət ərzində 5.372.588 manat vəsait xərcləyiblər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Dövlət Başçılar Şurasının videokonfrans formatında keçirilən iclasındakı çıxışı ölkəmizin ilk gündən pandemiya qarşı sistemli, ardıcıl və preventiv tədbirlər həyata keçirdiyini bir daha nümayiş etdirdi. İl ərzində ölkədə pandemiya ilə bağlı laboratoriyaların sayı 8 dəfə artırılıb, 10-dan çox yeni müasir xəstəxana, o cümlədən modul tipli xəstəxana tikilib, COVID xəstələrini üçün 10 mindən çox çarpayı yeri yaradılıb. Həkim qüvvələri probleminin həlli üçün 5 ölkədən - İtaliya, Çin, Kuba, Rusiya və Türkiyədən müxtəssislər dəvət edilib.

Yeni karantin tədbirləri ilə bağlı işsiz vətəndaşlara və biznes subyektlərinə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi nəzərdə tutulub və bu baxımdan respublikamız dünyanın lider dövlətləri sırasında yer alıb. Azərbaycanın 2021-ci ilin əvvəlindən etibarən könlüllük və dövlət hesabına vaxsınlaşma prosesini başlamaq niyyəti vətəndaşların sağlamlıqının dövlətin üçün prioritet məsələ olduğunu bir daha təsdiqləyir. Bu məqsədlə aparıcı vaxsın istehsalçıları olan "Sputnik V", "AstraZeneca", "Sinofarm", "Sinovac", "Moderna", "Pfizer BioNTech" kimi firmalarla danışıqlar aparılıb. Azərbaycan ölkələrin vaxsınlaşma ədalətli istifadə imkanı təmin etmək üzrə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının iştirakı ilə beynəlxalq "COVAX" təşəbbüsünə ilk qoşulan ölkələrdən olub. Ölkəmizin vaxsınlaşma strategiyası çoxplatformalılıq nəzərdə tutmaq, vaxsınların elmi cəhətdən əsaslandırılması təhlükəsizliyini prioritet məsələ kimi diqqətə çəkir.

Dekabrın 3-4-də Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü, 70-dən çox dövlət və hökumət başçısının iştirakı ilə BMT Baş Assambleyasının koronavirus pandemiyasına nəsr olunmuş 31-ci xüsusi sessiyasının keçirilməsi ölkəmizin bu bəhsərə bəlaya qarşı səylərini birlişdirməsində maraqlı olduğunu, habelə pandemiyaya qarşı qlobal mübarizə işinə sanballı töhfələr verdiyini bir daha təsdiqlədi.

Uğur salnaməsi

Azərbaycan 2020-ci ili həm də böyük tarixi Zəfərə başa vurur. 44 günlük Vətən müharibəsində qazandıqımız layiqliq qələbə bu gün hər bir Azərbaycan vətəndaşını ürəkdan sevindirir, hər kəsdə qürur və fəxarət hissi doğurur.

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin də haqlı olaraq qeyd etdiyi kimi, müharibənin başlanmasının məsuliyyəti Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür. Birleşmiş Millətlər Təşkilatının hələ 1993-cü ildə qəbul edilmiş 822, 853, 874, 884 sayılı qətnamələrində işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinin qeyd-şərtsiz azad edilməsi tələblərinə baxmayaraq, Ermənistan işğalçılıq siyasətini uzun illər ərzində davam etdirməyə çalışıb. Beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinə məhəl qoymayan, işğalçılıq niyyətindən əl çəkməyən bədxah qonşumuz uzun illər ərzində cəbhə xəttində vəziyyəti süni yolla gərginləşdirməyə, tənxitərlər tələməyə və bu yolla mövcud "status-quo"nu qoruyub saxlamağa çalışıb.

Ateşkeslə bağlı hələ 12 may 1994-cü il tarixdə imzalanmış Bışkek protokoldan sonra aparılan danışıqlar prosesinin məhz Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi, habelə münəqişə ilə bağlı nizamnamə planlarına etinasız yanaşması səbəbindən nəticə verməməsi bu gün beynəlxalq ictimaiyyətə yaxşı məlumdur. Qarşı tərəfin BMT-nin nizamla-

ma ilə bağlı 4 məlum qətnaməsinə əməl etməməsi, beynəlxalq hüququn sərhədlərini toxunulmazlıq prinsipini uzun illərdə ki, pozması Azərbaycan tərəfindən haqlı olaraq bütün dünyaya bəyan edilir. Bununla belə, 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistan hakimiyyətdə olan siyasi qüvvələr ölkədəxill gərginliyi azaltmaq, ictimaiyyətin diqqətini ciddi sosial-iqtisadi və siyasi problemlərdən yayındırmaq, vaxt qazanmaq məqsədilə Ermənistan-Azərbaycan münəqişəsindən siyasi alət kimi yararlanmağa çalışıblar.

Ərazisi işğala məruz qalmış Azərbaycanın 30 ilə yaxın müddətdə diplomatik təminatın nümayiş etdirməsi, beynəlxalq təşkilatlar və aparıcı dövlətlərin münəqişəni danışıqlar yolu ilə tənzimləmək çağırışlarına həssaslıqla yanaşması, lakin bunun müqabilində işğalçı Ermənistan ciddi beynəlxalq təzyiqlər göstərməməsi son illərdə vəziyyəti daha da gərginləşdirmişdi. BMT ilə yanaşı, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı, NATO, İslam Konfransı Təşkilatı və digər mötəbər beynəlxalq təşkilatların münəqişə ilə bağlı qətnamə və bəyanatlarına məhəl qoymayan Yerevanın aşkar şəkildə ərazi ilhaq siyasətini yürütməsi. Dağlıq Qarabağ dünya praktikasında mövcud olan ən yüksək müxtəriyyət statusunu verilməsi təklifi ilə razılaşmaması danışıqlar prosesini "dalana dirəmişdi". Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, "Əgər beynəlxalq ictimaiyyət qətnamələrin yerinə yetirilməsini təmin edə bilmirsə, Azərbaycan bunu özü edəcək".

Ermənistan rəhbərliyinin son 2 ildə danışıqlardan faktiki olaraq imtina edərək Azərbaycanı qarşı qümbədləmə və əsassız sərtlər irəli sürməsi, terrorçu qruplaşmaları, muzdlu döyüşçüləri işğal etdiyi ərazilərimizdə yerləşdirməsi, cəbhə bölgəsində və qoşunların təmas xəttində açıq tənxitərlər tələməsi hərbi əməliyyatların bərsəsi ehtimalını zamanla daha da artırır. Bu əzmi kimi, son aylarda Şuşa şəhərində qondarma Dağlıq Qarabağ rejiminin "rəhbəri"nin "andaçımə mərasimi"nin təşkilı, "Dağlıq Qarabağ parlamenti"nin Xankəndində Şuşaya köçürülməsi bərdə qərarın qəbulu düşmənin növbəti tənxitərləri, Azərbaycanı yeni müharibəyə təhrək etmək cəhdləri idi.

44 günlük müharibədə 5 min kvadratmetrədək ərazisini, 5 rayonunu, 2 şəhər tipli qəsəbəsini, 300-dək kəndini işğaldan azad edən Azərbaycan Ermənistanın hərbi kapitulyasiyası bərdə sənədi imzalamasına məcbur etdi. Beləliklə, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Ermənistanın işğalçılıq siyasəti üzündən 30 il müddətdə həllini tapmayan münəqişənin qısa müddətdə hərbi-siyasi həllinə nail olaraq beynəlxalq hüquq normalarını və ədalətin bərsəsinin təmin edib. Azərbaycan döyüş meydanında parlaq qələbə qazanmaq, siyasi meydanında da istəyinə nail olub. Üçtərəfli 10 noyabr sazişinin imzalanması ilə faktiki olaraq Ermənistan-Azərbaycan münəqişəsi artıq tarixə çevrilib.

10 noyabr sazişinə əsasən, Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının işğaldan dinc yolla azad edilməsi məhz Azərbaycanın şanlı hərbi qələbəsi nəticəsində mümkündür. Ermənistan döyüş meydanında məğlub olmasaydı, öz xoslu ilə torpaqlarından çıxmayacaqdı. Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan döyüş meydanında Ermənistan ordusunu sarsıdaraq, hərbi texnikasının 80 faizini məhv edərək onun saxta "yenilməzlik mifi"ni darmadağın edib.

Saxta mifologiyanın süqutu

Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbəsi nəticəsində imzalanmış məlum üçtərəfli Bəyanat əsasında dekabrın 1-də Laçın rayonunun işğaldan azad edilməsi təkcə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərsəsi deyil, eyni zamanda Ermənistanın son 30 ildə təcavüzkar siyasətini reallaşdırmaq üçün sərf etdiyi böyük maliyyə vəsaitinin, iqtisadi, siyasi və diplomatik cəhdlərinin tam fiasko ilə üzleşməsi deməkdir.

Iqtisadi islahatların Təhlilli və Kommunikasiya Mərkəzinin araşdırılmasına

görə, 1995-2020-ci illərdə Ermənistanın hərbi xərcləri 7,9 milyard dollar təşkil edib, üstəlik formalaşdırdığı marionet və qondarma rejimin xərcləri də təcavüzkar dövlətin üzərinə düşüb. Həlbuki qeyd olunan müddətdə Ermənistanın özünün iqtisadiyyatına qoyulmuş bərbəsa investisiyaların həcmi təxminən 8 milyard dollar civarında olub. Bu, 2020-ci il səviyyəsi ilə Ermənistanın 2,5 illik dövlət büdcəsinə bərabərdir.

İşğalçı siyasət yürüdən Ermənistan faktiki olaraq son 25 ildə Azərbaycanın liderliyi ilə regionda həyata keçirilən bütün strateji əhəmiyyəti neft-qaz, nəqliyyat-kommunikasiya, logistika layihələrindən məhrum olmaqla özünütəcrid vəziyyətinə düşüb. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, TAP, TANAP və s. kimi layihələrin Ermənistan ərazisindən keçməməsi bu ölkənin hər il yüz milyonlara ölçülən gəlirdən məhrum olması deməkdir. Prezident cənab İlham Əliyev bununla bağlı haqlı olaraq deyib: "Ermənistan, haradasan? Bakı-Tbilisi-Ceyhan yan keçdi. Bakı-Tbilisi-Ərzurum da həmçinin. TANAP da həmçinin. İndi biz qazımızı Avropaya çatdırırıq. Sen, Ermənistan, pul qazına bilerdin. Kəmərin bir hissəsi sənə alında ola bilər. Sen tranzit haqqı alacaqdın. Sen özünü nədən məhrum etdin? Deyərdimi buna? Bu işğalçılıq, bu düşməncilik, qonşuya qarşı bu nifrət hissləri, onları, bax, bu günə sald".

Militarist siyasət yürüdən, yaxın və uzaq perspektivə hesablanan bütün planlarını işğalçılıq marağı üzərində kökləyən, hər 4 nöfərdən biri yoxsulluq içində yaşayan Ermənistan ciddi sosial-iqtisadi, infrastruktur layihələrinin icrasından məhrum olub, strateji əhəmiyyətli müəssisələrinin Rusiya və digər ölkələrə satmağa məcbur qalıb. Hazırda Ermənistanın demir yolları 100 faiz Rusiyaya məxsusdur. İşğal faktına son qoyulması ilə Ermənistanın Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda həyata keçirdiyi qeyri-qanuni məskunlaşma siyasəti, habelə Livan və Suriya əsilli ermənilərin Azərbaycan ərazilərində yerləşdirilməsi üçün sərf etdiyi milyonlarla dollar vəsait puç olub.

Ermənistan beynəlxalq konvensiyaları pozaraq Azərbaycan ərazisindəki faydalı qazıntıların - o cümlədən Zəngilan rayonundakı Vəjnəli, Kəlbəcər rayonundakı Söyüdlü (Zod) qızıl yataqlarının qanunsuz mənimlənməsini həyata keçirərək külli miqdarda valyuta əldə etsə də, hazırda bu imkandan məhrum olub. Ermənistanın cəmi ixracının dəyəri 2019-cu ildə 2,6 milyard ABŞ dolları olub, bunun 16 faizini və yaxud 415 milyon dollarını qızıl və qiymətli daşlar, qiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların ixracı təşkil edib. Təcavüzkar ölkənin ixracında xüsusilə qızıl strateji məhsullardan biri kimi daim ön sırada yer alıb.

İşğal altındakı Azərbaycan ərazilərindəki təbii yaylaqlardan, otaqlardan, örüş sahələrindən qeyri-qanuni şəkildə istifadə edərək maldarlıqla məşğul olan erməni fermerlər artıq əllərindəki çoxlu sayda iri və kiçik buynuzlu mal-qaranı satmağa məhsum olublar.

Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan rayonlarının münbit torpaqlarından taxılçılıq məqsədilə qeyri-qanuni şəkildə istifadə etmiş erməni fermerlərinin hesabına buğda və arpa məhsullarına olan ehtiyacının 25 faizə qədərini təmin edən, ildə təxminən 190 min tonadək taxıl yığan Ermənistan bu imkandan da məhrum edilib. Ermənistanın eks-kənd təsərrüfatı naziri Artur Xaçatryan məğlubiyəti nəticəsində ölkəsinin ciddi ərzaq bəhrəni ilə üzleşəcəyini, idxaldan asılılığının güclənəcəyini, drama təzyiqlərin daha da artacağını bildirib.

44 günlük müharibə nəticəsində ordusu demək olar ki, məhv edilən Ermənistan həm də 1 milyard dollardan çox maliyyə itkisinə məruz qalıb, gündəlik müharibə xərcləri təxminən 30-35 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Ermənistanın xarici bərsələrinin həcmi bu il 8 mlrd. dollara yüksəlib və ÜDM-in 70 faizinə yaxınlaşdı.

Ermənistan 30 ildən çox müddətdə işğalçı siyasət yürüdən özünü regional layihələrdən təcrid etsə də, heç bir məqsədinə nail ola bilməyib. Bu gün faktiki olaraq Ermənistan regionda müstəqilliyi-

ni tamamilə itirib, müstəmləkə altında olan dövlətə çevrilib. Prezident İlham Əliyev qeyd etdiyi kimi: "Bu idimi erməni xalqının arzuları? Bu idimi onların gözləntiləri? Onlar nə üçün müstəqil ölkə ola bilmədilər? İşğala görə. İşğaldan nə qazandılar? Heç nə. Biabır oldular siyasi müstəqil, bütün beynəlxalq təşkilatlarda biz fəal iş apararaq onları biabır etdik və bizə lazım olan, beynəlxalq hüquq tələb edən qətnamələr, qərarlar qəbul olundu".

Son 30 il ərzində faktiki olaraq müstəqil dövlət ola bilməyən Ermənistan yalnız işğalçılıq siyasətindən əl çəkib konstruktiv mövqə nümayiş etdirməkə, zamanla regional müstəvidə üzleşdiyi təcrid vəziyyətindən qismən çıxı, müəyyən layihələrdə iştirak imkanı qazana bilər.

Böyük qayıdış və reabilitasiya proqramı

Xüsusi qeyd etmək istərdik ki, 2021-ci ildə ərazilərimizin bərsəsi və yenidən qurulması tədbirləri üçün 2,2 milyard manat vəsaitin nəzərdə tutulması gələni ilin "Böyük qayıdış" planının reallaşdırılması baxımından mühüm mərhələ olacağını, işğalçılardan təmizlənməmiş rayon və şəhərlərin yol-nəqliyyat infrastrukturunun bərsəsi, elektrik enerjisi, su, rabitə, mavi yonacaq və s. təminatı istiqamətində mühüm layihələrin reallaşdırılacağını deməyə ciddi əsaslar yaradır. Ayrılmış vəsaitin müəyyən qismi, eyni zamanda qeyd olunan ərazilərdə müasir inzibati infrastrukturun yaradılmasına, mədəni-tarixi abidələrin bərsəsi və yenidən qurulmasına yönəldiləcək.

Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş rayonlara artıq əməna halını almış səfərləri həm də erməni vandalizmi nəticəsində tamamilə dağıdılmış, yerləyeksən edilmiş şəhər, rayon və kəndlərin bərsəsi və yenidən qurulması layihələri ilə yerində qərar qəbul etmək məqsədi daşıyır.

Dövlət başçısının tapşırığı əsasında hazırlanan baş planlar işğaldan azad edilmiş yaşayış məskənlərinin - şəhər və rayonların, qəsəbələrin müasirliklə tarixiliyin sintezinə əsaslanan şəhərsalma-arxitektura elementlərinin əsasında bərsəsi və yenidən qurulmasına imkan yaradır.

İşğaldan azad edilmiş bezi ərazilərin qısa müddətdə elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi, eyni zamanda "Azərenerji" və "Azərişğal" ASC-ye bölgənin enerji infrastrukturunun bərsəsi istiqamətində verilən tapşırığı qlobal bəhrən şəraitində ölkəmizin güclü iqtisadi-maliyyə potensialını göstəricisidir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bol sulu çayları, eyni zamanda Xudafərin, Sərsəng, Suqovuşan və digər su anbarları təkcə su elektrik stansiyalarının yaradılmasına, yeni enerji çöhrələrin alınmasına deyil, eyni zamanda suvarma infrastrukturunun bərsəsinə imkan yaradır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə həm respublika, həm də yerli əhəmiyyəti 2700 kilometrədək (km) yolların bərsəsinin nəzərdə tutulması, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı əsasında uzunluğu 101,5 km təşkil edən Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun çəkilşinə başlanılması regionun gələcək iqtisadi inkişafı baxımından vacib əhəmiyyət kəsb edir. Bundan əlavə, bölgənin tamamilə sıradan çıxmış demir yolu xətləri şəbəkəsinin bərsə planına əsasən, yaxın perspektivdə uzunluğu 104 km olan Yevlax-Xankəndi demir yolu xəttinin Bərdə-Ağdam hissəsinin, habelə 43 km olan Horadiz-Ordubad, 51 km olan Yevlax-Xankəndi, 39,1 km olan Mincivan-Qafan, 6,3 km olan Qazax-Baxdarca-

li demir yolu xətlərinin bərsəsinin nəzərdə tutulması təkcə iqtisadi deyil, siyasi baxımdan da əhəmiyyətlidir.

Ermənistan ərazisindən keçərək Azərbaycanla Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-iqtisadi maraqlarına uyğundur. Yeni nəqliyyat-kommunikasiya xətləri nəticəsində Azərbaycan Naxçıvanı birleşdirəcək yeni avtomobil və demir yollarının çəkilşisi daha sərfəli, alternativ nəqliyyat-kommunikasiya marşrutu yaratmaqla, təkcə respublikamızın deyil, Ümumən region dövlətlərinin (Türkiyə, Rusiya, Ermənistan, habelə Orta Asiya və Şərq ölkələri) geo-i